

Datum
26
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2023-5449

Yttrande

Till
Stadsrevisionen

Stadsrevisionens granskning av LSS-bostäder SR-2023-46

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Malmö stadsrevision har under hösten 2023 granskat LSS-boenden för vuxna i funktionsstödsförvaltningen. Granskningen har genomförts av PwC på uppdrag av stadsrevisionen. Syftet med granskningen var att bedöma om funktionsstödsnämnden genom styrning, uppföljning och kontroll säkerställer att bostäder enligt LSS för vuxna bedrivs kostnadseffektivt och i enlighet med lagstiftning, föreskrifter och andra relevanta styrdokument.

Utifrån genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att funktionsstödsnämnden inte helt har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av att verksamhetsområdet LSS-bostäder för vuxna bedrivs kostnadseffektivt och i enlighet med lagstiftning, föreskrifter och andra relevanta styrdokument. Bedömningen är, utifrån rådande ekonomisk situation, att nämnden borde få uppföljning av ekonomi oftare, med tydliga beslut om åtgärder för en ekonomi i balans. Vidare är bedömningen att funktionsstödsnämnden inte till fullo följer Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd kring att erbjuda individuella planer, upprätta genomförandeplaner samt att erbjuda handledning till berörd personal. Bedömningen är även att brukarundersökningar inom LSS-boenden inte har genomförts enligt upprättad plan.

Mot bakgrund av genomförd utredning rekommenderas funktionsstödsnämnden att säkerställa att:

- individuella planer avseende beslutade och planerade insatser erbjuds i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter
- genomförandeplaner upprättas i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter
- brukarundersökningar inom LSS-boende genomförs och rapporteras till nämnden enligt upprättad plan
- beakta Socialstyrelsens allmänna råd kring att erbjuda handledning till berörd personal
- nämnden erhåller en månatlig rapportering som omfattar en ekonomisk uppföljning och prognos i syfte att säkerställa att åtgärder löpande vidtas och att åtgärder ger önskad effekt.

Yttrande

Granskningens resultat överensstämmer väl med det som nämnden sedan tidigare har identifierat som utvecklingsområden inom nämndens verksamheter. Resultatet står i samklang med vad nämnden har sett är viktigt att belysa och prioritera i förbättringsarbetet. Nämnden har sedan tidigare ett tydligt fokus på ”vårt kärnuppdrag” med tillhörande prioriterade områden, som syftar till att säkerställa att den enskilda Malmöbon ges förutsättningar att använda sin egen kraft, vara delaktig och självständig i sitt eget liv. Nämnden arbetar aktivt med att tillgodose Malmöbons behov av stöd genom att ge rätt insats, på rätt sätt, vid rätt tid och med rätt resurser, där fokus på ökad kompetens och god arbetsmiljö för medarbetarna är en förutsättning.

Utifrån tidigare identifierade utvecklingsområden samt utifrån genomförd granskning har funktionsstödsnämnden påbörjat förbättringsarbete inom flera av de områden som ingår i nämndens verksamhets- och ansvarsområde. Nedan redovisas åtgärder utifrån den bedömning och de rekommendationer som granskningen resulterat i.

Åtgärder avseende styrning och uppföljning av verksamhetens kvalitet

Individuella planer

- **Revisionens bedömning:** Bedömningen enligt revisionen är att nämnden inte till fullo erbjuder individuella planer avseende beslutade och planerade insatser i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter.
- **Revisionens rekommendation:** Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderas att funktionsstödsnämnden säkerställer att individuella planer avseende beslutade och planerade insatser erbjuds i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter.

Enligt 10 § LSS framgår att det i samband med att en insats enligt denna lag beviljas ska den enskilde erbjudas att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom eller henne. Den som har beviljats en insats enligt LSS ska när som helst kunna begära att en individuell plan upprättas. Planen ska omprövas fortlöpande och minst en gång om året.

Funktionsstödsnämnden arbetar aktivt med att skapa förutsättningar för en god planering för utförandet av beslutade insatser, där brukarens delaktighet och möjlighet till självständigt är centralt. Planering tillsammans med brukaren sker på flera olika sätt och i olika former av planer. Nämnden arbetar för att tydliggöra planeringen för brukaren och personal samt strävar efter att planerna ska vara enhetliga och tydliga för att underlätta uppföljning.

Inom avdelning LSS-bostäder kommer samtliga chefer få fördjupad information om individuella planer. Representanter från myndighetsenheten kommer att bjudas in för dialog om individuella planer. Dessa åtgärder kommer att påbörjas under februarimånad och förväntas vara klara senast i juni 2024.

Inom avdelning myndighet, socialpsykiatri och barn har individuella planer i stor utsträckning ersatts av erbjudande om samordnad individuell plan (SIP). Detta med anledning av att det finns behov av samordning mellan flera huvudmän, där strukturen för samordnad

individuell plan lämpar sig väl. Samtliga brukare erbjuds samordnad individuell planering med andra relevanta huvudmän.

Funktionsstödsnämnden säkerställer att individuella planer avseende beslutade och planerade insatser erbjuds i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter genom att utveckla dialogen mellan myndighet och utförare i syfte att tydliggöra ansvarsfördelningen i arbetet med planering av beslutade insatser för brukaren.

Genomförandeplaner

- **Revisionens bedömning:** Bedömningen enligt revisionen är att nämnden inte till fullo upprättar genomförandeplaner i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd samt att genomförandeplanerna inte innehåller information om hur planerna ska följas upp.
- **Revisionens rekommendation:** Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderas att funktionsstödsnämnden säkerställer att genomförandeplaner upprättas i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter.

Resultatet av genomförd egenkontroll av social dokumentation och genomförandeplaner visar på behov av förbättringsåtgärder och kompetensutveckling. Förvaltningen har påbörjat åtgärder, både på kort och lång sikt, för att stärka arbetet med social dokumentation och genomförandeplaner på flera nivåer i förvaltningen. På kort sikt kommer den förvaltningsgemensamma grundutbildningen kring social dokumentation att revideras, vilket förväntas vara färdigt före sommaren 2024. På lång sikt kommer förvaltningen kartlägga de olika processstegen för brukarens väg genom förvaltningen, från ansökan och beslut om insats till verkställighet och uppföljning. Syftet med åtgärderna är att identifiera eventuella brister i processkedjan samt att stärka den röda tråden kring dokumentation genom hela processen.

För att säkerställa att genomförandeplaner upprättas i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter har avdelning LSS-bostäder tagit fram en kvalitetsgranskningsmall. Denna mall går igenom årligen av omsorgspedagoger i avdelningen och vid behov upprättas handlingsplaner med åtgärder. Avdelningen har även arbetat med utbildningsinsatser samt förtydligande kring hur och när genomförandeplanerna ska uppdateras. Avdelningen planerar att utveckla arbetet med genomförandeplaner genom tätare uppföljningsmöten på sektionsnivå, tillsammans med enhetschef, med fokus på kvalitet, social dokumentation och genomförandeplaner. Avdelningen kommer påbörja arbetet med att ta fram former för uppföljningsmötena samt en uppföljningsmall under februari och åtgärderna förväntas vara klara i juni 2024.

Inom avdelning myndighet, socialpsykiatri och barn är arbetet med social dokumentationen ett prioriterat område. Avdelningen har en särskild handledare som arbetar med att utveckla kompetensen kring social dokumentation och genomförandeplaner, vilket har gett positiva effekter i verksamheterna. Handledaren kommer därför fortsätta arbeta tätt tillsammans med sektionschefer och medarbetare under 2024 för att säkerställa ökad kvalitet i den sociala dokumentationen inom samtliga verksamheter.

Funktionsstödsnämnden säkerställer att genomförandeplaner upprättas i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter genom att ökad kvalitet i social dokumentation och genomförandeplaner är ett prioriterat område i hela förvaltningen under 2024, där flertalet förbättringsåtgärder redan har påbörjats.

Brugarundersökning

- **Revisionens bedömning:** Bedömningen enligt revisionen är att nämnden inte har genomfört brukarundersökningar i enlighet med upprättad plan. Orsaken till detta är att tidsplanen har förskjutits på grund av rådande pandemi.
- **Revisionens rekommendation:** Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderas att funktionsstödsnämnden säkerställer att brukarundersökningar inom LSS-boenden genomförs och rapporteras till nämnden enligt upprättad plan.

Funktionsstödsnämnden har sedan januari 2019 en beslutad struktur för genomförandet av den nationella brukarundersökningen inom funktionshinderområdet i nämndens verksamheter. Enligt beslutad struktur genomförs brukarundersökningar verksamhetsvis i de olika avdelningarna vart tredje år. Denna struktur har följts med avsteg från 2020, då förvaltningen beslutade att inte genomföra brukarundersökningen på grund av rådande pandemi och för att undvika smittspridning när frågeassistenter besöker flera olika verksamheter.

Den nationella brukarundersökningen genomförs årligen under perioden september till oktober och resultatet presenteras i december. I samband med att resultatet presenteras sker en årlig återkoppling och rapportering till nämnden, där resultatet presenteras i sin helhet. Till rapporteringen sker även en presentation av åtgärder utifrån resultatet.

Under hösten 2023 har serviceboende inom avdelning LSS-bostäder genomfört brukarundersökningen. Vid tidpunkten för revisionens granskning var undersökningen inte slutförd och inget resultat fanns att presentera. Resultatet för 2023 års undersökning finns nu tillgängligt och bifogas som bilaga till detta yttrande (bilaga 1). Resultatet har presenterats för förvaltningsledningen och berörd avdelning i januari. Resultatet kommer att presenteras för nämnden på nämndssammanträde i februari. Fördjupad analys av resultatet och planering för åtgärder utifrån resultatet pågår under första kvartalet 2024.

Utifrån den beslutade strukturen kommer avdelning myndighet, socialpsykiatri och barn under hösten 2024 att genomföra undersökningen i avdelningens verksamheter för vuxna. Planeringen för detta har påbörjats och undersökningen kommer att genomföras under september till oktober 2024, med efterföljande resultatredovisning för nämnden.

Funktionsstödsnämnden säkerställer att brukarundersökningar genomförs inom LSS-boende och rapporteras till nämnden genom att fortsätta följa den beslutade strukturen. Genom att följa den beslutade strukturen säkerställer nämnden att brukare i nämndens verksamheter ges möjlighet att svara på undersökningen och därigenom framföra sina åsikter om stödet som ges.

Handledning

- **Revisionens bedömning:** Bedömningen enligt revisionen är att nämnden inte till fullo erbjuder handledning till berörd personal i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.
- **Revisionens rekommendation:** Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderas att funktionsstödsnämnden säkerställer att Socialstyrelsens allmänna råd kring att erbjuda handledning till berörd personal beaktas.

Avdelning LSS-bostäders pedagogiska struktur och det teambaserade arbetssättet bygger på att verksamheterna har tillgång till en omsorgspedagog som agerar pedagogisk ledare i det vardagliga arbetet. Omsorgspedagogen har en handledande funktion i vardagen. I de fall det behövs särskild kompetens inom något område i en verksamhet, kan kollegor i något av avdelningens omsorgspedagognätverk tillfrågas. Vid situationer som inte kan hanteras internt inom avdelningen anlitas extern handledare för arbetsgrupperna. Vid behov av extern handledning sker detta via upphandlade ramavtal för handledning genom kommunförbundet. Avdelningens utvecklingssekreterare är behjälplig med att söka fram lämplig handledare på kommunförbundets hemsida utifrån behov och kompetens.

Majoriteten av verksamheterna inom avdelning myndighet, socialpsykiatri och barn har tillgång till handledning och att erbjuda handledning framöver är ett prioriterat område inom avdelningen. Handledningen ges av extern handledare genom upphandling. Handledningen är brukarorienterad och syftar till att ge medarbetarna verktyg i sitt arbete med brukaren. Handledningen initieras internt och utifrån verksamheternas behov, men ska ske regelbundet. Avdelningens stödpedagoger med utökat uppdrag handleder kollegor i det dagliga brukarnära arbetet utifrån sin kompetens och erfarenhet. Stödpedagogerna med utökat uppdrag har tillgång till nätverk med kollegor för input och stöd.

Funktionsstödsnämnden säkerställer att berörd personal erbjuds handledning i det vardagliga, brukarnära arbetet genom att säkerställa att det finns tillgång till intern handledning genom omsorgspedagoger och stödpedagoger med utökat uppdrag. Vid behov av extern handledning anlitas extern handledare genom upphandling.

Åtgärder avseende styrning och uppföljning av kostnader för LSS-bostäder

Ekonomisk uppföljning

- **Revisionens bedömning:** Bedömningen enligt revisionen är att nämnden endast delvis bedriver en tillräcklig styrning och uppföljning av kostnaderna för LSS-bostäder, där korrigerande åtgärder vidtas efter behov.
- **Revisionens rekommendation:** Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderas att funktionsstödsnämnden säkerställer att nämnden erhåller en månatlig rapportering som omfattar en ekonomisk uppföljning och prognos i syfte att säkerställa att åtgärder löpande vidtas och att åtgärder ger önskad effekt.

Utvecklingen av olika nyckeltal är ett arbete som har pågått i förvaltningen de senaste åren. Fortsatt utveckling och analys av olika typer av nyckeltal är ett prioriterat område även

framöver i förvaltningen. Målet är att skapa en större delaktighet i förvaltningen och en helhet i styrning och ledning genom organisationen där nyckeltal är en viktig del i uppföljningsarbetet, från medarbetare till nämnd. Förvaltningen fortsätter också utveckla sitt omvärldsanalys- och prognosarbete över framtida behov av förvaltningens insatser vilket utgör underlag för verksamhets- och ekonomistyrning. Ett arbete för att jämföra kostnad per brukare inom förvaltningens alla insatser med andra kommuner i syfte att utgöra ett underlag för framtida ställningstaganden är påbörjat och kommer redovisas under 2024.

En ny resursfördelningsmodell används för tilldelning av resurser i budget 2024 inom LSS-boenden. Modellen grundar sig på att varje enskild individs stödbehov sammanvägs till ett resultat per boende som mynnar ut i ett behov av resurser. Medel budgeteras för ersättning av befintligt antal brukare (volymer), behovet av stöd (nivå) samt prognostiserade förändringar i antal brukare eller nivåer under året. I de verksamheter där det råder diskrepans mellan det bemanningsbehov som bedömts och den faktiska bemanningen pågår ett omfattande omställningsarbete. Under budgetåret sker avläsning av systemet den första vardagen varje månad för nästföljande månad och ersättning betalas ut baserat på detta underlag.

Avdelning LSS-bostäder har tagit fram en process för arbetet med resursfördelningen under 2024. Processen innefattar att verksamheten tar emot det ekonomiska underlaget och därefter planerar enhetschef och sektionschefer för nästkommande månad i enlighet med underlaget samt uppdaterar omställningsplaner. Möten sker på avdelningsnivå, där avdelningschef, enhetschefer, sektionschefer, kvalitetscontroller och ekonomer deltar, för avstämning av sammanställd omställningsplan för nästkommande månad samt analys av utfallet för föregående månad. Inom verksamheter med negativt resultat sker vidare möten för djupanalys och för att identifiera eventuella särskilda omständigheter. Arbetet ska vara lösningsfokuserat och stöd erbjuds enhetschefer och sektionschefer.

Inom avdelning myndighet, socialpsykiatri och barn visar det sammanlagda resultatet av behovsbedömningarna inte på någon diskrepans mellan bedömd och faktisk bemanning. Det finns dock vissa skillnader åt båda hållen på ett antal boenden, där omfördelning av resurser inom enheterna har gjorts inför årets start. Resursfördelningen medför att medel som tilldelas månadsvis kan variera utifrån beläggning och/eller ändrat omvårdnads- och stödbehov hos brukarna. Planering av bemanningens omfattning kommer löpande att göras utifrån detta underlag och inom de befintliga uppföljningsstrukturerna i avdelningen, där chefer på samtliga nivåer är involverade.

Funktionsstödsnämnden säkerställer att nämnden informeras varje månad om förflyttningar som skett, för hela förvaltningen men också nedbrutet per enhet. Förändringen med månadsvis rapportering har förts in i nämndens riktlinje för ekonomisk styrning vid revideringen i januari 2024. Utöver det sker en fördjupad rapportering av nyckeltal till nämnden vid ordinarie uppföljningstillfällen (efter april månad, efter augusti månad och i bokslut).

Uppföljning

Uppföljning av åtgärderna och dess effekter kommer genomföras och återrapporteras till nämnden i samband med att nämnden ska inkomma med ett uppföljande yttrande till stadsrevisionen senast 2025-01-30.

Ordförande

.....
Roko Kursar (L)
.....

Ansvarig utredare

.....
Cassandra Lundvall
.....

Patricia Olsson Escalante (V) och Madeleine Håkansson (V) lämnar ett särskilt yttrande i ärendet. (se Bilaga 3)